

Zemřel Vladislav Maceček

Dne 29. ledna 2016 zemřel ve věku 93 let čestný člen České geografické společnosti, promováný pedagog Vladislav Maceček z Ostravy-Michálkovic. Čestné členství mu bylo uděleno na sjezdu ČGS v roce 2014. Byl to oblíbený učitel zeměpisu a znalec Ostravska. Čest jeho památce!

Jménem redakce IČGS Hana Bednářová

S osobností Vladislava Macečka se můžete blíže seznámit ve starším čísle časopisu Informace ČGS (32, 1, 85).

85. narozeniny Zdeňka Pavlíka

Krásného životního jubilea se 31. března dožil přední představitel české demografie prof. Ing. Zdeněk Pavlík, DrSc. Následovník a pokračovatel v práci Antonína Boháče a především Jaromíra Korčáka si rovněž zachoval široký přístup k demografickému výzkumu a dále prohloubil jeho propojenost s integrální problematikou společenského vývoje. Rozhodující období vědeckého působení jubilanta je spojeno s Přírodovědeckou fakultou Univerzity Karlovy (od roku 1964), jejímž emeritním profesorem v současnosti také je. Tato dlouhá životní etapa byla ovšem „přerušována“ dalšími pracovními aktivitami, z nichž uvedme alespoň tříletý pobyt v populačním oddělení OSN v New Yorku (1968–1971) nebo působení ve funkci děkana Sociálně ekonomické fakulty UJEP v Ústí nad Labem (2004–2007). V dnešní době Zdeněk Pavlík přednáší na VŠE v Praze, v CEVRO a jako emeritní profesor má další závazky na domovské PřF UK.

Z rozsáhlého vědeckého výzkumu Zdeňka Pavlíka připomeňme zejména tři typy tematik a navazujících publikačních výstupů, tematik široce vymezených, a proto i vzájemně propojených. Z časového hlediska byla prvotní problematikou demografická revoluce, rozpracovaná Pavlíkem do úrovně základní vývojové typologie národních/státních populačních systémů. Výsledná monografie *Nástin populačního vývoje světa* (1964) přinesla navíc empiricky mimořádně náročné a systematicky uspořádané vyhodnocení všech relevantních individuálních demografických jednotek státní úrovně. V dalších letech směřoval jubilantův badatelský zájem k nejobecnějším otázkám demografického studia – teorie vývoje demografických systémů (především monografie publikovaná v Polsku v roce 1982, která byla následně přeložena do ruštiny a španělštiny) a předmětová specifikace demografie

z hlediska klasifikace věd. Návaznost těchto otázek na dlouhodobé zkoumání ontologické povahy (podmíněnosti) statistických struktur, vycházející z prací Jaromíra Korčáka, je zřejmá. Právě toto téma bylo i nejsilnější vazbou v poznávacím úsilí Pavlíka a autora tohoto příspěvku, které vyústilo do řady společných publikací. Konečně třetí a obsahově nejbohatší tematické zaměření studia Zdeňka Pavlíka je možné ztotožnit s vypracováním vysokoškolské učebnice *Základy demografie* z roku 1986 (spoluautorky J. Rychtaříková a A. Šubrtová), shrnující originálním způsobem široce pojatou demografickou problematiku včetně jejího přesahu do geografie, historie, sociologie a dalších disciplín.

Tento stručný výčet hlavních témat jubilatova výzkumu pouze ilustruje jeho vědecké zaměření a nemůže být hlubším hodnocením poznávacího přínosu Zdeňka Pavlíka. Zde je třeba odkazovat na dřívější příspěvky, z nichž poslední byl před pěti lety publikován právě v tomto časopise. Je totiž obtížné oslavovat svého dlouhověkého kolegu a přítele opakovaně. Připojuji proto alespoň poznámku o jiných než demografických zájmech a aktivitách jubilanta, které byly a nadále jsou významnou součástí jeho myšlení a konání. Jsou to zájmy občanské a politické, které jsou u Pavlíka koncentrovaně vyjádřeny hledáním vhodných forem demokratického uspořádání společnosti. Již jako gymnazista založil se spolužáky „Demokratický klub“ v reakci na únorový převrat v roce 1948. K legalizaci tohoto klubu došlo pochopitelně až v roce 1990 a od té doby zdárně funguje jako diskuzní platforma. Zdeněk Pavlík dlouhodobě vykonával funkci předsedy Demokratického klubu.

Na závěr připojuji přání pevného zdraví a osobní i pracovní pohody do dalších let jak jménem svým, tak jménem početného souboru spolupracovníků a žáků Zdeňka Pavlíka.

Martin Hampl

Trvalá ne-udržitelnost A. Hynka

Jak se orientovat v tomto třeskatě tekutém světě? V čem se zakotvit? A zakotvit se vůbec? Pár zdánlivě jednoduchých, prostých otázek, které si možná dnes každý akademický pracovník klade, v čem by se odborně realizoval, profiloval a etabloval. V dnešním moři informací (a určitě i v informačním balastu) je to cíl nanejvýš vysoko položený. Svět, ve kterém znalosti a jejich uplatnění (často „zezbožňované“) padají, ba přímo útočí ze všech stran. Je potřeba si z nich vybrat, uspořádat je, vytvořit si koncept a ten pak prosadit v odborné komunitě, obhájit jej, najít své podporovatele, snad i své epigony, a čelit svým odpůrcům a okopávačům kotníků. Vše toto zde popsané

